

Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Algemeen bestuur ABP op donderdag 25 april 2024

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfonds ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan (VO) als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Algemeen Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Algemeen Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.

Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Sibbing, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Oordeel Verantwoordingsorgaan over het handelen van het bestuur over 2023

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het VO over het gevoerde beleid en de naleving van de principes van goed pensioenfondsbestuur. In dat kader deelt het VO zijn bevindingen met het bestuur en spreekt het een oordeel uit over het handelen van het bestuur in 2023 en doet in lijn daarmee aanbevelingen voor 2024. Het VO baseert zich voor zijn bevindingen op de overlegvergaderingen met het bestuur, overleg met het niet-uitvoerend bestuur en het (concept)jaarsverslag over 2023. Het jaarsverslag over 2023 is [hier](#) te vinden. Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan is opgenomen in het jaarsverslag.

In de voorbereiding op het geven van een oordeel over het handelen van het bestuur hebben de commissie financiën en commissie algemeen van het VO gesprekken gevoerd met de externe accountant, actuaris en de compliance officer. Daarnaast is er overleg gevoerd met de sleutelfunctiehouders interne audit, risicobeheer en actuariaat.

Het VO spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop het bestuur zich in het verslagjaar heeft ingespannen om het VO te betrekken bij de besluitvorming, de beleidskeuzes en de strategische ontwikkelingen. Het VO besteedt in zijn oordeel aandacht aan een zestal onderwerpen en deelt daarbij bevindingen en aanbevelingen.

De voorzitter nodigt het bestuur uit tot een eerste reactie op het conceptoordeel van het VO, waarbij achtereenvolgens het gesprek wordt gevoerd over de jaarrekening, renteafdekking, premie- en indexatiebeleid, governance, grip op de uitvoering, het nieuw pensioencontract, duurzaamheidsbeleid en communicatie en reputatie.

Met name over de renteafdekking wordt uitvoerig gesproken. De voorzitter constateert dat het proces rond dit onderwerp met het VO verbeterpunten kent. Het VO is meermaals geïnformeerd over het onderwerp maar zat met een aantal vragen die pas laat in het proces beantwoord werden.

Na de reactie van het bestuur wordt er een schorsing ingelast voor intern VO-overleg over de suggesties van het bestuur. Na heropening van de vergadering meldt de voorzitter dat het VO het oordeel naar aanleiding van de opmerkingen van het bestuur heeft aangepast. De voorzitter meldt dat het VO een unaniem positief oordeel geeft over het handelen van het bestuur.

Het bestuur bedankt het VO voor het positieve oordeel en zegt die met de aanbevelingen aan de slag te gaan.

Adviesaanvraag integrale heroverweging bij het indexatiebeleid tot invaren

Tijdens de overlegvergadering van 30 november 2023 heeft het VO met een kleine meerderheid positief geadviseerd over het premie- en indexatiebeleid, onder de voorwaarde dat er ruimte zou zijn voor een heroverweging van het beleid in april 2024 waarbij alle nieuwe informatie wordt meegenomen om te toetsen of deze informatie leidt tot een heroverweging van het indexatiebeleid.

Het bestuur heeft opnieuw een adviesaanvraag voorgelegd aan het VO. Het bestuur heeft met een delegatie van het VO een voorbereidend traject doorlopen waarbij het bestuur en VO daarnaast gereflecteerd hebben op het voorgaande premie- en indexatietraject en de verbeterpunten hierbij.

Het VO bedankt het bestuur voor het doorlopen traject naar aanloop van de adviesaanvraag. Het VO heeft het

gevoel dat er een goed proces is doorlopen met het bestuur en dat de informatievoorziening op orde is. De voorzitter last een ronde langs de fracties in.

Een deel van het VO is het inhoudelijk oneens met het indexatiebeleid. De kanttekeningen hebben vooral betrekking op de dekkingsgraad waarboven geïndexeerd mag worden. Het argument is dat een koopkrachtig pensioen het uitgangspunt is en daarom de maximale wettelijke indexatieruimte gebruikt dient te worden waarbij een lagere solidariteitsreserve gehanteerd kan worden.

Het VO merkt op dat ABP, met de dekkingsgraad waarboven kan worden geïndexeerd, de wens van sociale partners volgt. Zij stellen dat daarmee een evenwichtige transitie mogelijk is. Een deel van het VO benadrukt dat het verstandig is sociale partners te volgen maar dat de risicomarge beperkt is. Er is namelijk een kans dat deze dekkingsgraad niet wordt gehaald. Het VO stelt daarom dat het hecht aan een jaarlijkse beoordeling of er nieuwe informatie is of uitgangspunten gewijzigd zijn en of dat aanleiding is om het indexatiebeleid te heroverwegen.

Het bestuur stelt dat het uitgangspunt van het beleid een balans is tussen enerzijds koopkracht en anderzijds een evenwichtige transitie waarbij aan de doelen kan worden voldaan. Dat betekent dat het fonds wil indexeren maar niet ten koste van de evenwichtige transitie.

Daarnaast bevestigt het bestuur dat de zaken die aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van het beleid, opgenomen zijn in het stuk. Dit is onderdeel van de jaarlijkse cyclus over het premie- en indexatiebesluit die met het VO wordt doorlopen. Als het bestuur constateert dat er aanleiding is tot herziening, wordt er een nieuw advies van het VO gevraagd.

Adviesaanvraag ABTN

In het kader van de jaarlijkse actualisering wordt de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) aan het VO voorgelegd. In de ABTN worden de centrale criteria aangegeven op basis waarvan het (financieel) beleid van het fonds wordt gevoerd. In feite is het een bedrijfsplan dat inzicht geeft in alle samenhangende aspecten van de bedrijfsvoering, financieringsbeleid en risico's.

De voorzitter meldt dat de vragen van het VO schriftelijk door het bestuur zijn beantwoord. Nadat er enkele tekstuele suggesties worden gedaan door het VO, kan de voorzitter melden dat het VO positief adviseert.

Adviesaanvraag reglement auditcommissie

In de overlegvergadering van 8 februari heeft het reglement van de auditcommissie ter advies voorgelegd. Tijdens deze vergadering is afgesproken dat het bestuur een nadere onderbouwing zal geven van de beoogde wijzigingen. Daarnaast is er in kleiner verband overleg gevoerd over de checks & balances in de governance van ABP en hoe de auditcommissie hieraan bijdraagt. Het gewijzigde reglement wordt opnieuw ter advies aangeboden.

Het VO heeft waardering voor het doorlopen proces en meldt dat de toezeggingen van het bestuur op de eerdere opmerkingen van het VO zijn verwerkt. Het VO geeft een positief advies.

Adviesaanvraag profielen externe leden auditcommissie

De externe leden van de auditcommissie brengen een externe blik naar binnen en zorgen samen met de niet-uitvoerende bestuursleden in de auditcommissie voor ondersteuning aan het niet-uitvoerend bestuur in haar toezichthoudende taak.

Begin 2025 lopen de termijnen van de drie externe leden van de auditcommissie af. Deze drie leden kunnen niet opnieuw benoemd worden. Ten behoeve van de werving van drie nieuwe leden legt het bestuur de aangepaste profielen voor externe leden van de auditcommissie ter advies voor aan het VO.

Het VO heeft vooraf schriftelijk vragen met het bestuur gedeeld. Op de vraag over de mogelijkheid van het instellen van een aftreedrooster voor de externe leden, meldt het bestuur dat hierover gesproken is met de externe leden. Hier kwam uit dat het voor de samenstelling van het team effectiever is wanneer de drie externe leden tegelijk aftreden.

Desgevraagd meldt het bestuur de suggestie over het opnemen van tekst over potentieel conflicterende belangen over te nemen.

Het VO vraagt het bestuur de keuze voor het gelijktijdig aftreden van de externe leden nader toe te lichten. Hierop geeft het bestuur aan dat de auditcommissie heeft gesteld geen toezichthoudend orgaan te zijn maar een commissie

die ABP voedt met ideeën van buiten. Daarom ziet de auditcommissie geen noodzaak van een aftreedschema.

Daarnaast benoemt het bestuur dat het voordeel van een gelijktijdige start van de externe leden is dat de werving in samenhang kan worden gedaan. Hiermee kan één pakket worden samengesteld waarin alle vaardigheden zijn geborgd. Het is effectiever om alle drie de leden gezamenlijk in te werken dan afzonderlijk en daarmee ieder jaar opnieuw.

Het VO wijst erop dat het van belang is dat het externe lid met het profiel beleggingen specifiek aandacht heeft voor de relatie tussen de beleggingsmix en het nieuwe pensioencontract. Het bestuur bevestigt dit. Daaropvolgend adviseert het VO positief.

Notulen overlegvergadering Bestuur met VO d.d. 29 februari 2024

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Rondvraag en sluiting

Mevrouw Alofs, **FNV/ACOP**, meldt dat de commissie beleggingen een waardevolle sessie heeft gehad over het beleggingsbeleid in het nieuwe pensioencontract. De commissie beleggingen zal naar aanleiding hiervan een aantal schriftelijke vragen stellen aan het bestuur.

Namens mevrouw Kos, **LvOP**, wordt door de heer Camps gemeld dat de fractie eerder heeft gewezen op artikel 35 van de Code Pensioenfondsen, die stelt dat pensioenfondsen minimaal één bestuurslid dienen te hebben jonger dan 40 jaar. Hier voldoet ABP al geruime tijd niet aan en de hoop is dat het fonds hier actief mee bezig is. Daarnaast stelt spreker dat het Pensioenlab en de Pensioenacademie constateren dat jonge bestuurders die zijn opgeleid, geen plek kunnen vinden.

Het bestuur bevestigt dat het de ambitie omarmt en dat diversiteit hoog in het vaandel staat. Voorheen ging het om een bestuurslid jonger dan 40 jaar op moment van benoeming. De code is onlangs aangepast waardoor het bestuur er niet meer aan voldoet. Gezien de benoemingstermijn duurt het een jaar voordat aan de code kan worden voldaan maar het bestuur bevestigt dat het de aandacht heeft voor volgende benoemingen.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng en sluit de vergadering.